Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

3. oktoober 2019*

Eelotsusetaotlus – Õigusalane koostöö tsiviilasjades – Määrus (EL) nr 1215/2012 – Artikli 17 lõige 1 – Kohtualluvus tarbijalepingute puhul – Mõiste „tarbija“ – Füüsiline isik, kes teeb rahvusvahelisel valuutaturul maaklerifirma vahendusel tehinguid – Määrus (EÜ) nr 593/2008 (Rooma I) – Direktiiv 2004/39/EÜ – Mõiste „mittekutseline klient“

Kohtuasjas C-208/18,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Nejvyšší soudi (Tšehhi Vabariigi kõrgeim kohus) 13. märtsi 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 23. märtsil 2018, menetluses

Jana Petruchová

versus

FIBO Group Holdings Limited,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president J.-C. Bonichot, kohtunikud C. Toader, A. Rosas, L. Bay Larsen ja M. Safjan (ettekandja),

kohtujurist: E. Tanchev,

kohtusekretär: üksuse juhataja M. Aleksejev,

arvestades kirjalikku menetlust ja 31. jaanuari 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– J. Petruchová, esindaja: *advokát* M. Hostinský,

– FIBO Group Holdings Limited, esindaja: *advokát* J. Komárek,

– Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja J. Vláčil,

– Poola valitsus, esindaja: B. Majczyna,

– Euroopa Komisjon, esindajad: M. Šimerdová ja M. Heller,

olles 11. aprilli 2019. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* Kohtumenetluse keel: tšehhi.

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT 2012, L 351, lk 1) artikli 17 lõike 1 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud Jana Petruchová ja FIBO Group Holdings Limitedi (edaspidi „FIBO“) vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab nõuet tasuda vahe, mis jääb J. Petruchová teenitud kasumi ja selle kasumi vahele, mida ta oleks teeninud, kui FIBO oleks viivitamata täitnud J. Petruchová korralduse osta valuutat.

Õiguslik raamistik

Määrus nr 1215/2012

3 Määruse nr 1215/2012 põhjendustes 15, 16 ja 18 on märgitud:

„(15) Kohtualluvuse eeskirjad peaksid olema hästi prognoositavad ning lähtuma põhimõttest, et tavaliselt on kohtualluvus seotud kostja alalise elukohaga. […]

(16) Lisaks kostja alalisele elukohale peaks kohtualluvusel olema ka muid aluseid, mis toetuksid tihedale seosele kohtu ja menetluse vahel või aitaksid kaasa tõrgeteta õigusemõistmisele. […]

[…]

(18) Kindlustus-, tarbija- ja töölepingute puhul tuleks nõrgemat poolt kaitsta soodsamate kohtualluvuse eeskirjadega kui üldised eeskirjad.“

4 Määruse II peatüki 4. jagu „Kohtualluvus tarbijalepingute puhul“ hõlmab selle artikleid 17–19. Määruse artikli 17 lõigetes 1 ja 3 on ette nähtud:

„1. Asjades, mis puudutavad lepinguid, mille isik on tarbijana sõlminud oma majandustegevusest või kutsealast sõltumatul eesmärgil, määratakse kohtualluvus kindlaks käesoleva jao alusel, ilma et see piiraks artikli 6 ja artikli 7 punkti 5 kohaldamist, kui tegemist on:

a) järelmaksuga kaupade müügilepinguga,

b) osamaksetena tasutava laenulepinguga või muud liiki krediidilepinguga, mis sõlmiti kaupade müügi rahastamiseks, või

c) kõigil ülejäänud juhtudel lepinguga, mis on sõlmitud isikuga, kes tegeleb tarbija alalise elukoha liikmesriigis kutse- või äritegevusega või kelle selline tegevus on mis tahes vahenditega suunatud nimetatud liikmesriiki või mitme liikmesriigi hulgas ka nimetatud liikmesriiki, ning kui leping kuulub sellise tegevuse raamesse.

[…]

3. Käesolevat jagu ei kohaldata transpordilepingute suhtes, välja arvatud lepingud, mille alusel osutatakse summaarhinna eest kombineeritud veo- ja majutusteenust.“

5 Sama määruse artikli 18 lõikes 1 on sätestatud:

„Tarbija võib algatada menetluse teise lepingupoole vastu selle liikmesriigi kohtutes, kus on nimetatud poole alaline elukoht, või, olenemata teise poole alalisest elukohast, selle paiga kohtutes, kus on tarbija enese alaline elukoht.“

6 Määruse nr 1215/2012 artikkel 19 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva jao sätetest võib kõrvale kalduda üksnes kohtualluvust käsitleva kokkuleppe alusel:

1) mis on sõlmitud pärast vaidluse teket,

2) mis võimaldab tarbijal algatada menetluse käesolevas jaos nimetamata kohtutes, või

3) mille on sõlminud tarbija ja teine lepingupool, kelle mõlema alaline või peamine elukoht oli kokkuleppe sõlmimise ajal samas liikmesriigis, ning mille kohaselt on asja lahendamiseks pädevad kõnealuse liikmesriigi kohtud, tingimusel et selline kokkulepe ei ole vastuolus asjaomase liikmesriigi õigusega.“

7 Määruse artikli 25 lõikes 4 on ette nähtud:

„Usaldusühingu (*trust)* asutamise kokkuleppe või dokumendi sätetel, millega pädevus kindlaks määratakse, ei ole õigusjõudu, kui need on vastuolus artikliga 15, 19 või 23, või kui on välistatud kohtute pädevus, kellele asi allub erandlikult artikli 24 kohaselt.“

Rooma I määrus

8 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma I) (ELT 2008, L 177, lk 6; parandus ELT 2009, L 309, lk 87) (edaspidi „Rooma I määrus“) põhjendustes 7, 28 ja 30 on märgitud:

„(7) Käesoleva määruse sisuline reguleerimisala ja sätted peaksid olema kooskõlas nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades […] („Brüssel I“) [(EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42)] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta […] („Rooma II“) [(ELT 2007, L 199, lk 40)].

[…]

(28) Oluline on tagada, et finantsinstrumendi kujul esinevad õigused ja kohustused ei ole reguleeritud tarbijalepingute suhtes kohaldatava üldnormiga, kuna see võib viia olukorrani, kus iga emiteeritud instrumendi suhtes kohaldatakse erinevat õigust, muutes sellega nende laadi ning takistades asendatavate instrumentidega kauplemist ja nende pakkumist. […]

(30) Käesolevas määruses tähendavad finantsinstrumendid ja siirdväärtpaberid [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta] direktiivis 2004/39/EÜ [finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ (ELT 2004, L 145, lk 1; ELT eriväljaanne 06/07, lk 263)] osutatud instrumente.“

9 Rooma I määruse artikli 1 „Sisuline reguleerimisala“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Käesolevat määrust kohaldatakse seaduste konflikti korral lepingulistele võlasuhetele tsiviil- ja kaubandusasjades.“

10 Määruse artiklis 6 „Tarbijalepingud“ on sätestatud:

„1. Ilma et see piiraks artiklite 5 ja 7 kohaldamist, on leping, mille füüsiline isik on sõlminud oma tegevus- või kutsealast välja jääval eesmärgil („tarbija“) teise isikuga, kes tegutseb oma tegevus- või kutsealal („kutseala esindaja“), reguleeritud selle riigi õigusega, kus on tarbija harilik viibimiskoht, tingimusel et kutseala esindaja

a) teostab oma majandus- või kutsetegevust riigis, kus on tarbija harilik viibimiskoht, või

b) kutseala esindaja suunab mis tahes viisil sellised tegevused kõnealusesse riiki või mitmesse riiki, mille hulka kuulub ka kõnealune riik,

ning et leping jääb nende tegevuste raamesse.

[…]

4. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata järgmiste lepingute suhtes:

[…]

d) finantsinstrumendi kujul esinevad õigused ja kohustused, siirdväärtpaberite emiteerimist või üldsusele pakkumist ja avalikke ülevõtmispakkumisi reguleerivate tingimuste kujul esinevad õigused ja kohustused ning ühisinvesteerimisettevõtjate osakute märkimine ja tagasiostmine, kui need toimingud ei ole käsitatavad finantsteenuse osutamisena;

[…].“

Direktiiv 2004/39

11 Direktiivi 2004/39 artikli 4 „Mõisted“ lõikes 1 oli sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

10) *Klient* – füüsiline või juriidiline isik, kellele investeerimisühing osutab investeerimis- ja/või kõrvalteenuseid;

11) *Kutseline klient* – klient, kes vastab II lisas sätestatud tingimustele;

12) *Mittekutseline klient* – klient, kes ei ole kutseline klient;

[…]

17) *Finantsinstrument* – I lisa C jaos määratletud instrumendid;

[…]“.

12 Direktiivi 2004/39 I lisa C jaos „Finantsinstrumendid“ oli esitatud loetelu selles direktiivis viidatud finantsinstrumentidest, mille hulka kuulusid selle osa punktis 9 mainitud „hinnavahelepingud“.

13 Direktiivi 2004/39 II lisa I osas „Kliendikategooriad, keda käsitletakse kutseliste klientidena“ oli täpsustatud:

„Järgmisi tuleks käsitada käesoleva direktiivi tähenduses kutseliste klientidena kõikide investeerimisteenuste ja -tegevuste ning finantsinstrumentide puhul.

1) Üksused, kellelt nõutakse finantsturgudel tegutsemiseks tegevusluba või reguleerimist. Allpool toodud loetelu tuleb käsitada nii, et see hõlmab kõiki tegevusloa saanud üksusi, kes teostavad nimetatud üksustele iseloomulikke tegevusi […]:
   a) krediidiasutused
   b) investeerimisühingud
   c) muud tegevusloaga või reguleeritud rahastamisasutused

   […].

2) Suurettevõtted, mis ettevõtte tasandil täidavad kaks järgmistest tingimustest:

   – bilansimaht: 20 000 000 eurot,

   – netokäive: 40 000 000 eurot,

   – omavahendid: 2 000 000 eurot.

3) Riikide valitsused ja piirkondlikud omavalitsused, riigivõlga haldavad riigiasutused, keskpangad, rahvusvahelised ja rahvusülesed asutused, näiteks Maailmapank, [Rahvusvaheline Valuutafond (IMF), Euroopa Keskpank (EKP), Euroopa Investeerimispank (EIP)] ja muud sarnased rahvusvahelised organisatsioonid.

4) Muud institutsionaalsed investorid […].

Eespool nimetatud üksused loetakse kutselisteks. Neil tuleb siiski lubada taotleda mittekutselist kohtlemist ja investeerimisühingud võivad nõustuda pakkuma kõrgemat kaitsetaset. Kui investeerimisühingu klient on eespool nimetatud ettevõtja, peab investeerimisühing teavitama teda enne teenuste osutamist, et investeerimisühingule kättesaadavale teabele tuginedes loetaks klienti kutseliseks kliendiks ja koheldaks sellisena, kui investeerimisühing ja klient ei lepi kokku teisiti. […]

[…].“

14 Direktiivi II lisa II jaos „Kliendid, keda võib taotluse korral kutselistena käsitleda“ sisaldus punkt II.1 „Identifitseerimiskriteeriumid“. Selles punktis oli ette nähtud:

„[…]

Investeerimisühingutel peaks […] olema lubatud kohelda eespool nimetatud kliente kutselistena, tingimusel et on täidetud allpool nimetatud asjakohased kriteeriumid ja kord. Siiski ei tohiks eeldada, et nendel klientidel on turu kohta teadmised ja kogemused, mis on võrreldavad I jaos loetletud kategooriatega.

Kõnealust loobumist […] kaitsest loetakse kehtivaks üksnes […] piisav[a] hindami[s]e [korral].

[…]

Eespool nimetatud hindamise käigus peab täidetud olema vähemalt kaks järgmistest kriteeriumitest:

– klient on eelnenud nelja kvartali jooksul teostanud tehinguid olulises mahus asjaomasel turul keskmise sagedusega 10 tehingut kvartali kohta,

– kliendi finantsinstrumentide portfelli suurus, mis sisaldab määratluse kohaselt rahalisi hoiuseid ja finantsinstrumente, ületab 500 000 eurot,

– klient töötab või on töötanud rahandussektoris vähemalt ühe aasta erialasel ametikohal, mis nõuab teadmisi kavandatud tehingute või teenuste kohta.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

15 J. Petruchová elukoht on Tšehhi Vabariigi territooriumil. FIBO on Küprose õiguse alusel asutatud maaklerifirma, kes tegutseb professionaalselt väärtpaberite valdkonnas.

16 J. Petruchová sõlmis 2. oktoobril 2014 FIBOga interneti teel raamlepingu (edaspidi „raamleping“), mille eesmärk oli anda J. Petruchovále võimalus teha rahvusvahelisel valuutaturul FOREX (*Foreign Exchange*) (edaspidi „FOREX-turg“) tehinguid, andes baasvaluuta ostu- ja müügikorraldusi, mida FIBO pidi internetis oma kauplemisplatvormi kaudu täitma.

17 Selleks oli raamlepingus ette nähtud J. Petruchová ja FIBO vahel ühekordsete hinnavahelepingute (edaspidi „hinnavahelepingud“) sõlmimine, mille puhul on tegemist finantsinstrumentidega, mille eesmärk on teenida vastavalt baasvaluuta ostult ja müügilt kasumit kohaldatavate vahetuskursside erinevuse pealt võrreldes noteeringuvaluutaga.

18 Kuigi FOREX-turul on võimalik kaubelda ka omaenda rahaga, kasutas J. Petruchová võimalust kaubelda nn lottidega, kusjuures 1 lot võrdub 100 000 USA dollarit (USD) (ligikaudu 88 000 eurot), kasutades võimendust. See mehhanism võimaldas tal kaubelda enda kasutuses olevast rahast suuremate summadega. Seega positsiooni avades ehk ostes baasvaluutat, sai ta FIBO-lt laenu, mille ta maksis tagasi positsiooni sulgedes ehk baasvaluutat müües.

19 Raamlepingu punktis 30 oli ette nähtud, et kohtualluvuse kokkulepe on sõlmitud Küprose kohtute kasuks.

20 J. Petruchová sõlmis 3. oktoobril 2014 FIBOga hinnavahelepingu, millega ta andis korralduse osta 35 lotti Jaapani jeeni (JPY) suhtes kindlaksmääratud vahetuskursiga.

21 FIBO kauplemissüsteemis suure hulga korralduste töötlemise tõttu täitis nimetatud äriühing J. Petruchová korralduse 16-sekundilise viivitusega, mille jooksul USD/JPY vahetuskurss FOREX-turul muutus. Seetõttu teostas FIBO USA dollarite ostu, milleks J. Petruchová andis korralduse, muu USD/JPY vahetuskursiga kui see, millega J. Petruchová nõustus oma ostukorraldust kinnitades.

22 J. Petruchová leiab, et kui tema baasvaluuta ostukorraldus oleks täidetud õigel ajal, mitte viivitusega, oleks tema kasum olnud kolm korda suurem.

23 Neil asjaoludel pöördus J. Petruchová 12. oktoobril 2015 alusetu rikastumise hagiga FIBO vastu Krajský soud v Ostravě (Ostrava maakonnakohus, Tšehhi Vabariik) poole.

24 Nagu nähtub eelotsusetaotlusest, esitas J. Petruchová hagi oma elukoha kohtusse, pidades ennast „tarbijaks“ määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses. Samuti leidis ta, et selle määruse artikli 19 punkti 1 ja artikli 25 lõike 4 kohaselt ei ole tarbijaga enne vaidluse teket sõlmitud kohtualluvuse kokkuleppel õigusjõudu.

25 Krajský soud v Ostravě (Ostrava maakonnakohus) jättis J. Petruchová hagi 29. septembri 2016. aasta määrusega rahuldamata. Nimetatud kohus jõudis järeldusele, et raamlepingu punktis 30 sisalduv kohtualluvuse kokkulepe on kehtiv ning et järelikult ei ole nimetatud kohtul rahvusvahelist kohtualluvust tema menetluses oleva kohtuvaidluse lahendamiseks. Nimetatud kohtu arvates ei saanud J. Petruchovát pidada määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses „tarbijaks“, kuna ta ei sõlminud hinnavahelepingut isiklikuks tarbeks, tal olid olemas hinnavahelepingute sõlmimiseks vajalikud teadmised ja asjatundlikkus, ta tegutses kasumi teenimise eesmärgil ning teda hoiatati hinnavahelepingutega seotud riskide ja selle eest, et hinnavahelepingud ei sobi „mittekutselistele klientidele“ direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 12 tähenduses. Krajský soud v Ostravě (Ostrava maakonnakohus) leidis teise võimalusena, et tarbijalepingutega seotud kollisiooninormide ja rahvusvahelise kohtualluvuse kindlaksmääramise normide ühtsuse säilitamiseks tuleb määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõiget 1 tõlgendada samamoodi nagu Rooma I määruse artiklit 6. Finantsinstrumendid on aga viimati nimetatud sätte kohaldamisalast välja jäetud.

26 Vrchní soud v Olomouci (Olomouci kõrgem kohus, Tšehhi Vabariik) jättis 17. jaanuari 2017. aasta määrusega Krajský soud v Ostravě (Ostrava maakonnakohus) määruse muutmata.

27 Neil asjaoludel esitas J. Petruchová esimesena nimetatud määruse peale kassatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtusse Nejvyšší soudi (Tšehhi Vabariigi kõrgeim kohus).

28 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on seisukohal, et kui J. Petruchovát tuleb pidada „tarbijaks“ määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses, ei ole raamlepingu punktil 30, millega tunnistatakse Küprose kohtute erandlikku kohtualluvust, õigusjõudu.

29 Nimetatud kohus märgib siinkohal, et vastavalt selle määruse artikli 25 lõikele 4 ei ole kohtualluvuse kokkulepetel õigusjõudu, kui need on vastuolus selle määruse artikliga 19. Viimati nimetatud artikliga on lubatud II peatüki 4. jao sätetest, mis reguleerivad kohtualluvust tarbijalepingute puhul, kõrvale kalduda üksnes kokkuleppe alusel, mis on sõlmitud pärast vaidluse teket; kokkuleppe alusel, mis võimaldab tarbijal algatada menetluse 4. jaos nimetamata kohtutes, või kokkuleppe alusel, mille on sõlminud tarbija ja teine lepingupool, kelle mõlema alaline või peamine elukoht oli kokkuleppe sõlmimise ajal samas liikmesriigis, ning mille kohaselt on asja lahendamiseks pädevad kõnealuse liikmesriigi kohtud.

30 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab aga, et raamlepingu punkt 30 ei vasta neist tingimustest ühelegi, kuna esiteks sõlmiti raamleping enne vaidluse teket, teiseks jätab kohtualluvuse kokkulepe J. Petruchová ilma määruse nr 1215/2012 artikli 18 lõikes 1 ette nähtud õigusest pöörduda oma alalise elukoha liikmesriigi kohtutesse ning kolmandaks oli menetluspooltel raamlepingu sõlmimise hetkel vastavalt elukoht ja asukoht erinevates liikmesriikides.

31 Selles kontekstis soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kuidas tõlgendada mõistet „tarbija“ määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses, ning kas J. Petruchová olukorras olevat isikut võib pidada tarbijaks. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab selles suhtes, et Tšehhi madalama astme kohtud tõlgendasid seda mõistet ekslikult.

32 Nimelt on eelotsusetaotluse esitanud kohus esiteks arvamusel, et „mittekutseline klient“ direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 12 tähenduses ei ole tingimata „tarbija“ määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses, kuna need kaks teisese õiguse akti on oma ulatuselt erinevad, ning et „mittekutseline klient“ nendest aktidest esimese tähenduses võib olla kutseline teise akti tähenduses.

33 Teiseks täheldab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et isegi kui tuleb tagada tarbijalepingutega seotud kollisiooninormide ja rahvusvahelise kohtualluvuse kindlaksmääramise normide ühtsuse säilitamine, ei tule määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõiget 1 tõlgendada samamoodi nagu Rooma I määruse artikli 6 lõiget 1, kuna nende määruste ese ei kattu: esimesega reguleeritakse menetlusküsimusi ja teine käsitleb

kollisiooninormide probleemistikku, et teha kindlaks kohaldatav materiaalõigus. Määruse nr 1215/2012 II peatüki 4. jao sätted on seega kohaldatavad finants- ja investeerimisinstrumentidele, kuna selle jao kohaldamisalast on välistatud üksnes teatud transpordilepingud.

34 Sellega seoses selgub samuti Euroopa Kohtu 28. jaanuari 2015. aasta otsusest Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37), et tarbijate kaitse finants- ja investeerimisinstrumentide valdkonnas ei ole määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõikega 1 piiratud.

35 Kolmandaks märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus lõpuks, et selle tuvastamisel, kas isikut tuleb pidada määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses „tarbijaks“, ei ole asjakohane, kas tehinguid on tehtud suures summas, kas asjaomasel isikul on teadmised ja asjatundlikkus, samuti kas vaidlusalune leping on keeruline või ebatüüpiline või kas selle lepingu sõlmimisega kaasneb sellele isikule riske, mille eest on teda hoiatatud.

36 Nendel asjaoludel otsustas Nejvyšší soud (Tšehhi Vabariigi kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas määruse [nr 1215/2012] artikli 17 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellist isikut nagu põhikohtuasja kaebaja, kes kaupleb [FOREX-turul] valuutadega, tehes korraldusi aktiivselt ise, kuigi selle tegevusalaga professionaalselt tegeleva kolmanda isiku vahendusel, tuleb käsitada tarbijana nimetatud sätte tähenduses?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

37 Eelotsusetaotluse esitanud kohus tahab oma küsimusega sisuliselt teada, kas määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et füüsilist isikut, kes teeb FOREX-turul sellise lepingu nagu maaklerifirmaga sõlmitud hinnavahelepingu alusel selle maaklerifirma vahendusel tehinguid, võib liigitada „tarbijaks“ selle sätte tähenduses ning kas selle liigitamise jaoks on asjakohased sellised tegurid nagu nende lepingute alusel tehtud tehingute väärtus, nende lepingute sõlmimisega seotud finantskahju riski suurus, asjaomase isiku võimalikud teadmised ja asjatundlikkus finantsinstrumentide valdkonnas või tema aktiivne tegevus selliste tehingute raames ning asjaolu, et finantsinstrumendid ei ole hõlmatud Rooma I määruse artikliga 6, või et see isik on „mittekutseline klient“ direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 12 tähenduses.

38 Sissejuhatuseks olgu märgitud, et kuna määrusega nr 1215/2012 tunnistati kehtetuks ja asendati määrus nr 44/2001, siis kehtib Euroopa Kohtu tõlgendus viimasena nimetatud määruse sätete kohta ka määruse nr 1215/2012 suhtes, kui nende kahe liidu õigusakti sätteid võib pidada samaväärseks (15. novembri 2018. aasta kohtuotsus Kuhn, C-308/17, EU:C:2018:911, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika). Nii on see määruse nr 44/2001 artiklite 15–17 ja määruse nr 1215/2012 artiklite 17–19 puhul.

39 Euroopa Kohtu praktika kohaselt on määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõige 1 kohaldatav juhul, kui täidetud on kolm tingimust: esiteks on üks lepingupooltest tarbija, kes tegutseb oma majandustegevusest või kutsealast sõltumatul eesmärgil; teiseks on leping sellise tarbija ja oma äri- või kutsetegevuse raames tegutseva isiku vahel tõepoolest sõlmitud, ning kolmandaks kuulub see leping ühte artikli 17 lõike 1 punktides a–c nimetatud kategooriatest. Need tingimused peavad olema täidetud kumulatiivselt, mistõttu juhul, kui üks kolmest tingimusest ei ole täidetud, ei saa kohtualluvust kindlaks määrata vastavalt eeskirjadele, mis reguleerivad kohtualluvust tarbijalepingute valdkonnas (vt selle kohta 23. detsembri 2015. aasta kohtuotsus Hobohm, C-297/14, EU:C:2015:844, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).

40 Nagu nähtub eelotsusetaotlusest, puudutab käesolevas kohtuasjas Euroopa Kohtule esitatud küsimus nendest kolmest tingimusest esimest, milleks on lepingupoole „tarbijaks“ liigitamine.

41 Euroopa Kohus on selle kohta täpsustanud, et mõistet „tarbija“ määruse nr 1215/2012 artiklite 17 ja 18 tähenduses tuleb tõlgendada kitsalt, lähtudes asjaomase isiku positsioonist konkreetses lepingus ning arvestades lepingu olemust ja eesmärki, mitte isiku subjektiivset olukorda, kuna sama isikut võib teatavate tehingute suhtes pidada tarbijaks ja teiste tehingute suhtes majandus- või kutsetegevuses tegutsejaks (vt selle kohta 25. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus Schrems, C-498/16, EU:C:2018:37, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).

42 Euroopa Kohus järeldas sellest, et ainult need lepingud, mis on sõlmitud väljaspool igasugust majandus- ja kutsetegevust ja vastavaid eesmärke ja nendest sõltumatult ning mille ainus eesmärk on eratarbimise käigus rahuldada üksikisiku isiklikke vajadusi, kuuluvad nimetatud määruses seoses tarbija kui nõrgemaks peetava poole kaitsmisega ette nähtud erinormide kohaldamisalasse (25. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus Schrems, C-498/16, EU:C:2018:37, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).

43 See eriline kaitse ei ole põhjendatud lepingu puhul, mille eesmärk on majandus- või kutsetegevus, kas või tulevikuks kavandatud majandus- või kutsetegevus, sest asjaolu, et see leiab aset tulevikus, ei väära asjaolu, et tegemist on majandus- või kutsetegevusega (14. veebruari 2019. aasta kohtuotsus Milivojević, C-630/17, EU:C:2019:123, punkt 89 ja seal viidatud kohtupraktika).

44 Sellest järeldub, et määruse nr 1215/2012 kohtualluvuse erijuhtusid käsitlevate artiklite 17–19 reegleid kohaldatakse põhimõtteliselt vaid sel juhul, kui lepingupoolte sõlmitud lepingu eesmärk ei ole kauba või teenuse kasutamine majandus- või kutsetegevuses (vt selle kohta 25. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus Schrems, C-498/16, EU:C:2018:37, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).

45 Neid märkusi arvestades tuleb analüüsida, kas isikut, kes teeb FOREX-turul sellise lepingu nagu maaklerifirmaga sõlmitud hinnavaheleping alusel selle maaklerifirma vahendusel tehinguid, võib pidada määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses „tarbijaks“.

46 Siinkohal olgu märgitud, et ei eelotsusetaotlusest ega Euroopa Kohtu kasutuses olevast toimikust ei selgu kuidagi, et raamleping või asjaomane hinnavaheleping oleks sõlmitud J. Petruchová majandus- või kutsetegevuse raames. Kohtuistungil suuliste seisukohtade ärakuulamiseks tunnistas J. Petruchová samuti, et nende lepingute sõlmimise ajal oli ta üliõpilane ja töötas osalise tööajaga. Nende avalduste kohaselt sõlmis ta need lepingud väljaspool oma majandus- või kutsetegevust.

47 Nagu selgub eelotsusetaotlusest, küsitakse Euroopa Kohtult siiski selle kohta, kas sellises olukorras, nagu on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktides 45 ja 46, võib jätta füüsilise isiku määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses „tarbijaks“ liigitamata selliste tegurite tõttu, milleks on näiteks selliste lepingute nagu hinnavahelepingud sõlmimisega seotud riskid, selle isiku võimalikud teadmised ja asjatundlikkus finantsinstrumentide valdkonnas või tema aktiivne tegevus FOREX-turul.

48 Sellega seoses olgu esiteks märgitud, et Euroopa Kohus on juba otsustanud, et tarbijalepingute puhul kohtualluvust reguleerivate määruse nr 1215/2012 II peatüki 4. jao sätete kohaldamisala hõlmab igat sorti lepinguid, välja arvatud need, mis on nimetatud selle määruse artikli 17 lõikes 3 ja milleks on lepingud, mille alusel osutatakse summaarhinna eest kombineeritud veo- ja majutusteenust (vt selle kohta 2. mai 2019. aasta kohtuotsus Pillar Securitisation, C-694/17, EU:C:2019:345, punkt 42).

49 Sellest tuleneb, et sellised finantsinstrumendid nagu hinnavahelepingud kuuluvad määruse nr 1215/2012 artiklite 17–19 kohaldamisalasse.

50 Teiseks on Euroopa Kohus samuti täpsustanud, et määruse nr 1215/2012 II peatüki 4. jao sätete kohaldamisala ei ole piiratud konkreetsete summadega (vt selle kohta 2. mai 2019. aasta kohtuotsus Pillar Securitisation, C-694/17, EU:C:2019:345, punkt 42).

51 Tuleb nimelt nõustuda kohtujuristiga, kes oma ettepaneku punktis 51 täheldas, et kui määruse nr 1215/2012 artikleid 17–19 tuleks tõlgendada nii, et need ei ole kohaldatavad suurte rahasummade investeerimise korral, ei saaks investor ette arvata, kas need sätted teda kaitsevad, kuna määruses ei ole kindlaks määratud künnist, millest alates tehingusummat peetakse suureks, mis oleks vastuolus liidu seadusandja tahtega, mida on väljendatud määruse põhjenduses 15, mille kohaselt peaksid kohtualluvusnormid olema hästi prognoositavad.

52 Määrusega nr 1215/2012 taotletakse aga õiguskindluse eesmärki, mis seisneb Euroopa Liidus asuvate isikute õigusliku kaitse tugevdamises, võimaldades korraga nii hagejal raskusteta kindlaks teha kohtu, kuhu ta võib pöörduda, kui ka kostjal mõistlikult ette näha, millisesse kohtusse teda võidakse kaevata (4. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus Feniks, C-337/17, EU:C:2018:805, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).

53 Eeltoodu järeldusena tuleneb eelkõige käesoleva kohtuotsuse punktist 51, et eelotsusetaotluses esitatud asjaolu, et hinnavahelepingute sõlmimine võib investorile tähendada suuri riske finantskahju mõttes, on sellisena asjakohatu tema „tarbijaks“ liigitamise jaoks määruse artikli 17 lõike 1 tähenduses.

54 Mis puudutab kolmandaks seda, kas asjaolu, et isikul on teadmised ja asjatundlikkus valdkonnas, mida sõlmitud leping hõlmab, nagu J. Petruchovál oli põhikohtuasjas hinnavahelepingute suhtes, võib jätta isiku „tarbija“ staatuseta määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses, siis väärib märkimist, et selleks, et isikul see staatus oleks, on piisav, kui ta sõlmib lepingu oma majandustegevusest või kutsealast sõltumatul eesmärgil. Nimetatud sättes ei ole sellega seoses täiendavaid tingimusi seatud.

55 Võttes nimelt arvesse seda, et mõiste „tarbija“ määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses vastandub oma määratluses mõistele „ettevõtja“, on see mõiste objektiivne ega sõltu teadmistest ja teabest, mis asjaomasel isikul tegelikult on (vt selle kohta 3. septembri 2015. aasta kohtuotsus Costea, C-110/14, EU:C:2015:538, punkt 21, ja 25. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus Schrems, C-498/16, EU:C:2018:37, punkt 39).

56 Siinkohal tähendaks seisukoht, et lepingupoole tarbija staatus võib sõltuda teadmistest ja teabest, mis tal on konkreetses valdkonnas, mitte asjaolust, et tema sõlmitud leping on tema enda tarbeks või mitte, tuginemist selle lepingupoole subjektiivsele olukorrale. Käesoleva kohtuotsuse punktis 41 viidatud kohtupraktika kohaselt tuleb isiku „tarbija“ staatust analüüsida, lähtudes üksnes asjaomase isiku positsioonist konkreetses lepingus ning arvestades lepingu olemust ja eesmärki.

57 Neljandaks tuleb täpsustada, et sellise isiku aktiivne tegutsemine FOREX-turul, kes annab korraldusi maaklerifirma vahendusel ja jääb seetõttu vastutavaks oma investeeringute tootluse eest, ei mõjuta iseenesest selle isiku „tarbijaks“ liigitamist määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses.

58 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 53 viitas, ei kohusta määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõige 1 tarbijat majandustegevusest või kutsealast sõltumatul eesmärgil sõlmitud lepingu raames teataval kindlal viisil käituma.

59 Järelikult, kui eelotsusetaotluse esitanud kohus peab tegema kindlaks, kas J. Petruchová tegutses oma lepingulistes suhetes FIBOga tegelikult väljaspool igasugust majandus- või kutsetegevust ja nendest sõltumatult, ning tegema sellekohased järeldused seoses J. Petruchová „tarbijaks“ liigitamisega, siis tuleb täpsustada, et sellise liigitamise jaoks ei ole põhimõtteliselt asjakohasteks teguriteks selliste lepingute nagu hinnavahelepingute alusel tehtud tehingute väärtus, selliste lepingute sõlmimisega seotud finantskahju riski suurus, J. Petruchová võimalikud teadmised ja asjatundlikkus finantsinstrumentide valdkonnas ega ka tema aktiivne tegevus selliste tehingute raames.

60 Siiski tuleb isiku määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses „tarbijaks“ liigitamiseks analüüsida ühest küljest seda, kas Rooma I määruse artikli 6 kohaldamisalast finantsinstrumentide välistamine ja teisest küljest selle isiku direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 12 tähenduses „mittekutselise kliendi“ staatus on asjakohased.

61 Selleks, et tagada liidu seadusandja poolt tarbijalepingute valdkonnas taotletavatest eesmärkidest kinnipidamine ja samuti liidu õiguse ühtsus, võib osutuda asjakohaseks muudes liidu õiguse normides sisalduv mõiste „tarbija“ (vt selle kohta 25. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus Schrems, C-498/16, EU:C:2018:37, punkt 28).

62 Seega tuleb esiteks täheldada, et isegi kui mõiste „tarbija“ on määratletud Rooma I määruse artikli 6 lõikes 1 peaaegu samas sõnastuses kui määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõikes 1 selles mõttes, et esimesena nimetatud sättega on ette nähtud, et seda kohaldatakse „leping[ule], mille füüsiline isik on sõlminud oma tegevus- või kutsealast välja jääval eesmärgil“, on Rooma I määruse artikli 6 lõike 4 punktiga d, koostoimes selle määruse põhjendustega 28 ja 30, välistatud selle määruse artikli 6 lõigetes 1 ja 2 kindlaks määratud tarbijalepingu normide kohaldamisalast „finantsinstrumendi kujul esinevad õigused ja kohustused“. Nagu selgub nimetatud määruse põhjendusest 30, tähendavad Rooma I määruses finantsinstrumendid direktiivi 2004/39 artiklis 4 osutatud instrumente, mille hulka kuuluvad hinnavahelepingud, nagu on ette nähtud selle direktiivi I lisa C jao punktis 9.

63 Kuigi Rooma I määruse põhjendusest 7 ilmneb küll, et selle määruse esemeline kohaldamisala ja sätted peavad olema kooskõlas määrusega nr 44/2001, mis asendati määrusega nr 1215/2012, ei järeldu sellest siiski, et määruse nr 1215/2012 sätteid tuleks seetõttu tõlgendada lähtuvalt Rooma I määruse sätetest. Mingil juhul ei saa liidu seadusandja soovitud kooskõla tuua kaasa seda, et määruse nr 1215/2012 sätetele antakse tõlgendus, mis ei ole vastavuses selle süsteemi ja eesmärkidega (vt selle kohta 16. jaanuari 2014. aasta kohtuotsus Kainz, C-45/13, EU:C:2014:7, punkt 20).

64 Tuleb aga tõdeda, et Rooma I määrusel ja määrusel nr 1215/2012 on erinevad eesmärgid. Kui Rooma I määrust kohaldatakse vastavalt selle artikli 1 lõike 1 esimesele lõigule seaduste konflikti korral lepingulistele võlasuhetele tsiviil- ja kaubandusasjades, et teha kindlaks kohaldatav materiaalõigus, siis määruse nr 1215/2012 eesmärk on määrata kindlaks normid, mis võimaldavad välja selgitada, milline kohus on pädev lahendama vaidlust tsiviil- või kaubandusasjas, mille ese on muu hulgas leping, mille kutseala esindaja on sõlminud oma majandustegevusest või kutsealast sõltumatul eesmärgil tegutseva isikuga ja seda eesmärgiga kaitsta viimati nimetatud isikut kirjeldatud olukorras (vt selle kohta 2. mai 2019. aasta kohtuotsus Pillar Securitisation, C-694/17, EU:C:2019:345, punkt 42).

65 Kuna sellised finantsinstrumendid nagu hinnavahelepingud kuuluvad määruse nr 1215/2012 artiklite 17–19 kohaldamisalasse, nagu tõdeti käesoleva kohtuotsuse punktides 48 ja 49, siis tarbijale menetlusliku kaitse andmata jätmine üksnes põhjusel, et sellist kaitset ei pakuta talle kollisiooninormide valdkonnas, on vastuolus selle määruse eesmärkidega.

66 Sellest tuleneb, et finantsinstrumentide välistamine Rooma I määruse artikli 6 kohaldamisalast ei mõjuta isiku liigitamist „tarbijaks“ määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses.

67 Teiseks, mis puudutab seda, kas tarbijaks liigitamisel on asjakohane, et see isik on „mittekutseline klient“ direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 12 tähenduses, siis olgu märgitud, et selles sättes on „mittekutseline klient“ määratletud kui „klient, kes ei ole kutseline klient“. Selle artikli 4 lõike 1 punkti 11 kohaselt on kutseline klient „klient, kes vastab [nimetatud direktiivi] II lisas sätestatud tingimustele“.

68 Direktiivi 2004/39 II lisa I jao kohaselt tuleb selle direktiivi tähenduses käsitada kutseliste klientidena kõikide investeerimisteenuste ja -tegevuste ning finantsinstrumentide puhul esiteks üksusi, kellelt nõutakse finantsturgudel tegutsemiseks tegevusluba või reguleerimist, nagu krediidiasutused või investeerimisühingud; teiseks suurettevõtteid, mis ettevõtte tasandil täidavad kaks järgmistest

tingimustest: bilansimaht 20 miljonit eurot, netokäive 40 miljonit eurot ja omavahendid 2 miljonit eurot; kolmandaks avalik-õiguslikke üksusi ja institutsioone, nagu riikide valitsused, keskpangad või Maailmapank, ning neljandaks muid institutsionaalseid investoreid. Üksused, kes kuuluvad ühte nendest neljast kategooriast, võivad siiski taotleda mittekutselist kohtlemist.

69 Direktiivi 2004/39 II lisa II jao kohaselt võib muid kui selle direktiivi I jaos nimetatud kliente käsitleda taotluse korral kutselistena. Selleks et olla koheldud kutselise kliendina, peab toimuma sellise kliendi piisav eelnev hindamine, kelle kohta ei tohiks eeldada, et tal on kutseliste klientidega võrreldavad teadmised ja kogemused. Eespool nimetatud hindamise käigus peab täidetud olema vähemalt kaks järgmistest kriteeriumidest: esiteks peab ta olema teinud eelnenud nelja kvartali jooksul olulises mahus tehinguid sagedusega 10 tehingut kvartali kohta; teiseks peab tema finantsinstrumentide portfell olema suurem kui 500 000 eurot ja kolmandaks peab ta olema töötanud rahandussektoris erialasel ametikohal vähemalt ühe aasta.

70 Olles seda täpsustanud, olgu märgitud, et direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 10 tähenduses on „klient“ „füüsiline või juriidiline isik, kellele investeerimisühing osutab investeerimis- ja/või kõrvalteenuseid“, sõltumata sellest, kas on tegemist „kutselise kliendiga“ või „mittekutselise kliendiga“.

71 Seega, erinevalt „tarbijast“, kes, nagu tuleneb määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõikest 1, on füüsiline isik, võib „mittekutseline klient“ direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 12 tähenduses olla samuti juriidiline isik.

72 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 85, võivad mittekutselised kliendid olla juriidilised isikud, kes ei vasta direktiivi 2004/39 II lisa II jaos kutselise kliendiga samastamiseks ja kutselise kliendina kohtlemiseks ette nähtud kolmest nõudest kahele, või juriidilised isikud, keda peetakse küll kutselisteks klientideks, kuid kes on direktiivi 2004/39 II lisa I jao alusel taotlenud mittekutselist kohtlemist.

73 Sellest tuleneb samuti, et erinevalt määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses „tarbijaks“ liigitamisest ei ole asjaomase isiku äritegevuse puudumine direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punktide 10 ja 12 tähenduses „mittekutseliseks kliendiks“ liigitamise tingimuseks.

74 Lisaks on nendes sätetes ette nähtud „tarbijaks“ ja „mittekutseliseks kliendiks“ liigitamisel erinevad eesmärgid.

75 Nimelt annab tarbijaks liigitamine kaitse siis, kui selgitatakse välja, milline kohus on pädev lahendama vaidlust tsiviil- või kaubandusasjas, nagu tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktist 64, samas kui mittekutseliseks kliendiks liigitamise eesmärk on kaitsta investorit eeskätt seoses selle teabe ulatusega, mida investeerimisfirma peab talle andma, nagu selgub direktiivi 2004/39 II lisa I jao sätetest.

76 Järelikult, isegi kui ei saa välistada, et direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 12 tähenduses „mittekutselise kliendi“ võib liigitada „tarbijaks“ määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses, kui tegemist on füüsilise isikuga, kes tegutseb väljaspool igasugust äritegevust, ei kattu need kaks mõistet, kui võtta arvesse erinevusi, mis puudutavad nende ulatust ja eesmärke, mida on taotletud neid mõisted ette nägevate sätetega.

77 Sellest tuleneb, et direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 12 tähenduses „mittekutseliseks kliendiks“ liigitamine ei mõjuta kuidagi määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõike 1 tähenduses „tarbijaks“ liigitamist.

78 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et füüsilist isikut, kes teeb FOREX-turul sellise lepingu nagu maaklerifirmaga sõlmitud hinnavahelepingu alusel selle maaklerifirma vahendusel tehinguid, tuleb pidada selle sätte tähenduses „tarbijaks“, kui selle lepingu sõlmimine ei kuulu selle isiku majandus- või kutsetegevuse alla; kas see nii on, tuleb välja selgitada eelotsusetaotluse esitanud kohtul. Selle

liigitamise jaoks ei ole ühest küljest põhimõtteliselt iseenesest asjakohasteks teguriteks selliste lepingute nagu hinnavahelepingute alusel tehtud tehingute väärtus, selliste lepingute sõlmimisega seotud finantskahju riski suurus, nimetatud isiku võimalikud teadmised ja asjatundlikkus finantsinstrumentide valdkonnas ega ka tema aktiivne tegevus selliste tehingute raames, ning teisest küljest ei ole põhimõtteliselt iseenesest mõju asjaolul, et finantsinstrumendid ei ole hõlmatud Rooma I määruse artikliga 6, või et see isik on „mittekutseline klient“ direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 12 tähenduses.

Kohtukulud

79 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades artikli 17 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et füüsilist isikut, kes teeb rahvusvahelisel valuutaturul FOREX (*Foreign Exchange*) sellise lepingu nagu maaklerifirmaga sõlmitud hinnavaheleping alusel selle maaklerifirma vahendusel tehinguid, tuleb pidada selle sätte tähenduses „tarbijaks“, kui selle lepingu sõlmimine ei kuulu selle isiku majandus- või kutsetegevuse alla; kas see nii on, tuleb välja selgitada eelotsusetaotluse esitanud kohtul. Selle liigitamise jaoks ei ole ühest küljest põhimõtteliselt iseenesest asjakohasteks teguriteks selliste lepingute nagu hinnavahelepingud alusel tehtud tehingute väärtus, selliste lepingute sõlmimisega seotud finantskahju riski suurus, nimetatud isiku võimalikud teadmised ja asjatundlikkus finantsinstrumentide valdkonnas ega ka tema aktiivne tegevus selliste tehingute raames, ning teisest küljest ei ole põhimõtteliselt iseenesest mõju asjaolul, et finantsinstrumendid ei ole hõlmatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma I) artikliga 6, või et see isik on „mittekutseline klient“ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/39/EÜ (finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ) artikli 4 lõike 1 punkti 12 tähenduses.

Allkirjad